

234. 4.

VOORLOOPIG VERSLAG.

§ 1. Verscheidene leden wenschten naar aanleiding van de indiening van het onderhavige wetsontwerp in het algemeen voorop te stellen, dat de Crisispachtwet 1932 in de praktijk niet aan de gestelde verwachtingen heeft beantwoord. De praktijk immers heeft op vele plaatsen uitgewezen, dat de pachter maar al te gaarne gebruik maakt van de hem door de wet gegeven gelegenheid, om zonder eenige kosten en zonder enig risico ten koste van den verpachter ontslagen te worden van een deel zijner verplichtingen, of althans, in afwachting van een beslissing, een moratorium te krijgen. Een niet te ontkennen feit is het, dat de positie van den verpachter onder invloed van de wet in vele gevallen aanmerkelijk verzwakt is en dat deze daardoor dikwerf in groote financiële moeilijkheden komt te verkeer. Zoo komt het herhaaldelijk voor, dat door de beslissingen van de kamer voor crisispachtzaken de verpachter zelfs niet meer in staat is zijn verplichtingen, wat betreft de vaste op den grond rustende lasten alsmede de hypotheekrente, na te komen. Deze leden waren van oordeel, dat de oorspronkelijk goede bedoeling van de wet, zooals zij die opvatten, n.l. om in bepaalde gevallen den pachter, die niet in staat blijkt te zijn de pacht som te voldoen, van die betaling geheel of gedeeltelijke vrijstelling te verleen, langzamerhand op den achtergrond is geraakt, om plaats te maken voor een algemeen geldende praktijk, dat een pachter, in welke financiële positie deze zich ook bevindt, een verzoekschrift indient, om een geheele of gedeeltelijke ontheffing van de betaling van den pacht prijs te bekomen. Naar het oordeel dezer leden wordt in vele gevallen vermindering van pacht gevraagd, met de gedachte „baat het niet, dan schaadt het niet, men kan het licht probeeren”. Een poging van den pachter om met den verpachter tot een redelijke overeenkomst te komen, alvorens zich tot den kantonrechter te wenden, blijft bovendien nog meermalen achterwege. Zij achtten dit systeem een bedenkelijken uitwas van de wet en spraken dan ook van een demoraliseerenden invloed, welke van deze wet uitgaat. Als voorbeeld werd nog aangehaald het geval, dat een pachter, die beweerde niet te kunnen betalen, doch op de verklaring van den verpachter, dat deze het geld absoluut niet kon missen, dezen aanbod, hem het bedrag van de pacht som te leenen.

Andere leden kwamen hiertegen op. Naar hun oordeel is van een demoraliseerenden invloed van deze wet geen sprake. Integendeel heeft naar hun meening de wet, ondanks de bezwaren, inhaerent aan een crisiswet, goed gewerkt, zij het dan ook, dat op sommige punten fouten aan den dag zijn gekomen. Deze fouten echter uitsluitend aan de wet toe te schrijven, achtten zij niet juist. Naar hun oordeel zijn deze ook te wijten aan de samenstelling en het optreden van de kamers voor crisispachtzaken. Zij wenschten eerder een verscherping van de maatregelen ter bescherming van de pachters en zouden hun zelfs een voorkeursrecht willen toegekend zien. Ook werd de wenschelijkheid van een gematigd continuatie-recht bepleit.

In tegenstelling met de eerst aan het woord zijnde leden meenden weer andere, dat de wet, al mocht zij openkele punten verkeerd hebben gewerkt, haar noodzakelijkheid heeft bewezen. De meer dan abnormale omstandigheden, waarvoor men in den landbouw vrijwel plotseling geplaatst werd, maakte een ingrijpen van Overheidswege noodzakelijk. Het zou, naar deze leden meenden, gebleken zijn, dat op verschillende plaatsen inderdaad onhoudbare toestanden voor vele pachters bestonden. Zoo zouden er pachters zijn, die nog f 200 per H.A. moeten betalen. Naar het oordeel van de hier aan het woord zijnde leden heeft

de wet dan ook in vele gevallen goed gewerkt, voornamelijk in de provincies Noord- en Zuidholland en Zeeland. De door den Minister voorgestelde correctie van de Crisispachtwet 1932 zou huns inziens voldoende zijn om de nog aanhangige pachtquaesties tot een bevredigende oplossing te brengen. De onbillijkheden, welke zich hier en daar met betrekking tot de verpachters hebben voorgedaan, zullen in voldoende mate door de in het onderhavige wetsontwerp voorgestelde bepalingen kunnen worden ondervangen.

In geen geval wenschten deze leden zich aan te sluiten bij hen, die van oordeel waren, dat voorshands nog scherpere maatregelen ter bescherming van de pachters moeten worden genomen. Naar hun meening moet de Wetgever niet verder, dan hij thans reeds gedaan heeft, in de privaatrechtelijke verhoudingen ingrijpen.

§ 2. Vrij algemeen werd instemming betuigd met de indiening van dit wetsontwerp. De toepassing van de Crisispachtwet 1932 heeft op enkele punten de behoefte aan herziening dier wet inderdaad doen gevoelen. Het Regeeringsvoorstel beperkt die herziening tot twee punten, n.l. de Crisispachtwet wordt toepasselijk verklaard ook op den tuinbouw en de bepaling, dat een verzoekschrift om ontheffing van betaling de verplichting tot betaling opschort, zal alleen gelden, voor zover de kantonrechter niet anders bepaalt.

Verscheidene leden betreurden het echter, dat de Regeering zich slechts tot die twee punten had beperkt. Naar hun oordeel zijn er nog andere herzieningen, welke dringend noodig ter hand moesten worden genomen.

In de eerste plaats werd gewezen op de wenschelijkheid van hooger beroep. Hierdoor zouden naar het oordeel der hier aan het woord zijnde leden dikwerf billijker en meer gelijkmatige beslissingen worden verkregen en de rechtszekerheid zou meer gewaarborgd zijn. De uitspraken van de kamers voor crisispachtzaken zijn meermalen weinig begrijpelijk en onderling zeer uiteenlopend, terwijl een behoorlijke motiveering vaak achterwege blijft. Bovendien kwam het dezen leden voor, dat het leekenelement in de kamers voor crisispachtzaken de rechtspraak niet ten goede komt. Partijdigheid, eigenbelang en ondeskundigheid in het nemen van beslissingen spelen hierin al te vaak een ongewenschte rol. Het komt zelfs voor, dat pachters zich rechtstreeks met de bijzitters voor en na de behandeling in verbinding stellen en hun belangen buiten de procedure om bepleiten.

Andere leden, die zich overigens bij de wenschelijkheid van het instellen van hooger beroep konden aansluiten, achtten het noodig, dat de wet eenige richtlijnen zou aangeven, waaraan de kamers voor crisispachtzaken zich zouden hebben te houden bij het nemen van haar beslissingen.

Weer andere leden zouden hooger beroep gewenscht achten, wanneer het gaat om een pacht prijs, hooger dan f 1000. Deze leden waren van oordeel, dat, wanneer hooger beroep in alle gevallen wordt toegelaten, nog meer vertraging zou ontstaan.

In de tweede plaats werd er op gewezen, dat de voornaamste reden van de ontstemming, die door de uitspraken van de kamers voor crisispachtzaken is gewekt, gelegen is in de omstandigheid, dat onder de verpachters ook minder draagkrachtige personen voorkomen, die bij een aanmerkelijke verlaging van de pacht som zelf in meerdere of mindere mate in financiële moeilijkheden geraken. De hier aan het woord zijnde leden betreurden het, dat de bepaling, door de voorstellers in hun oorspronkelijk voorstel opgenomen, n.l. dat bij de beslissing over het verzoek tot pachtverlaging ook rekening moet worden gehouden met de financiële positie van verpachter en pachter, niet door de Tweede Kamer is aangenomen. Zij meenden, dat de ervaring thans wel de wenschelijkheid van een dergelijke bepaling had aangetoond, en zouden daarom de vraag aan de Regeering gesteld willen zien, of er geen aanleiding is, ook in dezen zin een herziening der wet tot stand te brengen.

Andere leden, die er wel iets voor konden gevoelen, om met den welstand van de partijen rekening te houden, meenden

niettemin er op te moeten wijzen, dat het niet zonder bedenkking zou zijn, om behalve de pachtwaarde van den grond ook de ge goedheid van de partijen te laten gelden. Zij moesten evenwel toegeven, dat reeds het bestaande artikel 6 naast de pachtwaarde een tweeden maatstaf kent.

Sommige leden betoogden de wenschelijkheid, dat bij de beoordeeling van de vraag, of pachtvermindering behoort te worden verleend, met de bedrijfsresultaten van de laatste vijf jaren moet worden rekening gehouden.

Eenige leden achtten het volkomen in overeenstemming met de bedoeling van de wet, dat bij de beoordeeling alle omstandigheden in aanmerking worden gebracht.

In aansluiting met het hier betoogde, werd gewezen op de onbillijkheid, welke de algeheele ontheffing van den pacht prijs met zich kan brengen. Naar het oordeel der hier aan het woord zijnde leden, mist deze algeheele ontheffing elken rechtsgrond. Het was hun bekend, dat verschillende malen algeheele ontheffing is verleend, zoo o. a. in het kanton Lemmer. Te Appingedam is het zelfs voorgekomen, dat, terwijl de verpachter een jaar geleden vrijwillig de pacht van f 2400 tot f 1000 had verlaagd, een pachter, die een pacht prijs in twee termijnen moest betalen, ten aanzien van den eersten termijn een algeheele ontheffing werd verleend, als gevolg waarvan de verpachter in ernstige financiële moeilijkheden geraakte.

Eenige leden waren van oordeel, dat moest worden voorgeschreven, dat de kantonrechter in geen geval tot een grootere pachtreductie zou mogen gaan dan b.v. 50 of 75 procent van de overeengekomen pacht som. Bovendien zou door de ontheffing het verschuldigde bedrag nooit lager mogen worden gesteld dan de op den verpachter drukkende lasten, waaronder begrepen eenige vergoeding wegens kapitaalrente, desnoods met de bepaling, dat in bijzondere omstandigheden meer reductie zou kunnen worden toegestaan. Het kwam dezen leden niet billijk voor, de geheele zwaarte van de minder gunstig geworden economische omstandigheden alleen op één der partijen te laten drukken. Indien de omstandigheden zich in tegenovergestelde richting zouden hebben ontwikkeld, zouden immers de pachters daarvan voordeel hebben getrokken en niet verplicht zijn geweest meer pacht te betalen.

Andere leden achtten het bepalen van een grens, tot welke reductie van den pacht prijs kan worden toegestaan, niet gewenscht, omdat er zich gevallen kunnen voordoen, dat pachters zelf geen 50 of 25 procent van den overeengekomen pacht prijs kunnen betalen, wanneer b.v. de overeenkomst vele jaren geleden is aangegaan tegen een te hoogen pacht prijs of wel wanneer de resultaten der bedrijven uitsluitend of hoofdzakelijk van den oogst van een enkel gewas afhankelijk zijn.

Een ander punt, dat naar het oordeel van vele leden herziening behoeft, was het voorschrift van de kosteloze procedure, neergelegd in artikel 10 van de Crisispachtwet 1932. Behalve dat deze bepaling op zich zelf reeds niet geheel duidelijk is, zooals bij de behandeling van de wet in de Eerste Kamer reeds tot uiting kwam, achtten deze leden het ongewenscht, in de tegenwoordige tijdsomstandigheden, waarin op allerlei wijzen naar bezuiniging op de kosten der rechtspraak wordt gestreefd, de kosten der procedure ten laste van den Staat te brengen. Men achtte financieel zwakke pachters in dit opzicht voldoende beschermd door de gewone regels betreffende de toelating om kosteloos te procederen. De hier aan het woord zijnde leden meenden, dat tot dekking van de door den Staat te maken kosten in alle geval betaling van een bedrag van b.v. f 5 bij de indiening van het verzoekschrift kan worden geëischt. Zulks achtten deze leden te meer noodig, omdat een geheel kosteloze procedure gemakkelijk aanleiding geeft tot het ahangig maken van verzoekschriften tot pachtvermindering op aansporing van zaakwaarnemers, die in het behandelen van dergelijke zaken hun voordeel zien.

Door andere leden werd tegen deze beschouwingen opgekomen en aangevoerd, dat, wanneer in sommige gedeelten van het land zeer vele verzoekschriften tot vermindering van den pacht prijs werden ingediend, zulks alleen het gevolg was van het veel-

vuldig voorkomen van te hooge pachten. Zij meenden dan ook, dat den pachter het recht van kosteloos procederen moet worden gelaten.

Verscheidene leden wezen er op, dat niettegenstaande het bepaalde in artikel 2 van de Crisispachtwet 1932 sommige kantonrechters zich niet houden aan de bepaling, dat het verzoekschrift eerst mag worden ingediend na het vervallen van den pachttermijn, maar ook acht slaan op verzoekschriften, die zijn ingediend vóórdat die termijn vervallen is.

Andere leden daarentegen achtten het gewenscht, dat een verzoekschrift kan worden ingediend ook vóórdat de termijn vervalt.

Gewezen werd tevens op het feit, dat in artikel 2 der wet het voorschrift ontbreekt, dat het verzoekschrift een bepaalden eisch moet bevatten, namelijk een juiste omschrijving van hetgeen de pachter verlangt, terwijl evenmin gevorderd wordt, dat de eisch met redenen omkleed moet zijn. Soms wordt dan ook door den kantonrechter genoegen genomen met verzoekschriften van zoo vagen inhoud en zoo weinig motiveering, dat zij geen behoorlijke basis bieden voor een schikkingspoging van de zijde van den kantonrechter, noch voor het door den verpachter te voeren verweer. Daarbij komt dan nog, dat in artikel 3 der Crisispachtwet 1932 geen termijn wordt gesteld, die moet verlopen tusschen den dag der oproeping en den dag der verschijning voor den kantonrechter. Dit heeft ten gevolge, dat vaak wordt opgeroepen met een termijn van slechts enkele dagen. Dit bezwaar doet zich te meer gevoelen, nu niet is voorgeschreven, dat bij de oproeping een afschrift van het verzoekschrift moet worden gevoegd, zoodat de verpachter niet van te voren kennis neemt van wat de pachter van hem verlangt en welke gronden deze zal aanvoeren. Naar het oordeel van de aan het woord zijnde leden zou aan deze bezwaren te gemoet kunnen worden gekomen door een termijn van b.v. 8 vrije dagen voor te schrijven, benevens te bepalen, dat het verzoekschrift in duplo moet worden ingediend en dat een door den kantonrechter gewaarmerkt exemplaar bij de oproeping aan den verpachter moet worden gevoegd.

Ook werd gewezen op het feit, dat noch in artikel 3 der wet, noch in artikel 5 en artikel 6 termijnen worden gesteld. De duur der procedure hangt dientengevolge geheel in de lucht, zonder dat partijen hierop eenigen invloed kunnen uitoefenen.

Sommige leden waren van meening, dat de verzoekschriften, in artikel 2 van de Crisispachtwet 1932 bedoeld, rechtstreeks tot de kamer voor crisispachtzaken behooren te worden gezonden, ten emde de voorafgaande bemoeiing van den kantonrechter uit te schakelen. Deze leden betoogden, dat de pogingen van den kantonrechter, om partijen tot overeenstemming te brengen, meestal nutteloos zijn en slechts onnoodigen omslag, oponthoud en kosten veroorzaken.

Andere leden voerden hiertegen aan, dat de voorafgaande bemoeiing van den kantonrechter een essentieel element van de in de Crisispachtwet 1932 neergelegde regeling uitmaakt en in vele gevallen goede resultaten heeft opgeleverd.

Door sommige leden werd de wenschelijkheid bepleit, dat bij het overleg tusschen kantonrechter en partijen de bijzittende leden van de kamer voor crisispachtzaken tegenwoordig zijn. Dit zou de taak van den kantonrechter vergemakkelijken en zijn arbeid meer vrucht dragend kunnen maken, doordien hij dan reeds onmiddellijk over het advies van deskundigen kan beschikken en dientengevolge de door partijen aangevoerde argumenten beter kan beoordeelen. Daarenboven zou aldus de gelegenheid tot bespoediging der procedure worden geopend, doordat in gevallen van zeer eenvoudigen aard het overleg, indien het niet tot een resultaat leidt, nog op denzelfden dag gevolgd zou kunnen worden door een zitting van de kamer voor crisispachtzaken (welke leden dan immers toch bijeen zijn), waarin een beslissing kan worden genomen.

Van meer dan één zijde werd er op aangedrongen het overleg in plaats van aan den kantonrechter aan de kamer voor crisispachtzaken op te dragen. Gewezen werd in dit verband op de door de Redactie van het *Weekblad van het Recht* ingestelde

enquête bij de kantonrechters naar de werking van de Crisispachtwet, waarvan het resultaat is opgenomen in het *Weekblad van het Recht* van 14 Januari 1933 n°. 12540. Hieruit blijkt onder meer, dat de kantonrechters vrijwel unaniem van de verplichting om een aparte comparitie tot schikking te houden, wenschen te worden ontslagen.

Eenige leden merkten op, dat het volgens de jurisprudentie twijfelachtig is, of de kantonrechter bevoegd is, de niet-ontvankelijkheid uit te spreken ten aanzien van een ingediend verzoek. Wanneer men aanneemt, dat hij deze bevoegdheid niet heeft, dan ontstaat de zonderlinge figuur, dat de kantonrechter eerst gaat bemiddelen en dat later de kamer voor crisispachtzaken de niet-ontvankelijkheid van het verzoek kan uitspreken.¹⁾

Eenige leden zouden ten slotte een wijziging wenschen van den huidige procesgang. Partijen moeten over en weer schriftelijk hun standpunt kunnen uiteenzetten, terwijl ook de gewone regelen ten aanzien van het bewijs moeten gelden.

§ 3. Wat betreft de voorgestelde wijziging, om de Crisispachtwet ook van toepassing te doen zijn op den tuinbouw, merkten verscheidene leden op, dat het ongetwijfeld immer in de bedoeling van de Tweede Kamer heeft gelegen, dat die wet ook zou gelden voor den tuinbouw. Zij maakten derhalve geen bezwaren tegen de ruimere omschrijving, die als gevolg van de enge interpretatie van de wet door den Hoogen Raad thans in artikel 1, sub b, van het begrip „landbouw” wordt gegeven. Echter klemt nu meer dan tot dusverre de vraag, of de toepasselijkheid van de wet in sommige opzichten niet te ver gaat. Zij hadden daarbij in het bijzonder het oog op die gevallen, waarin de pachter het gebruik van den grond slechts als nevenbedrijf uitoefent, b.v. wanneer ambachtslieden, neringdoenden en andere niet tot den landbouw behorende bevolkingsgroepen een perceel land, meestal klein, pachten, om dit hetzij als tuingrond, hetzij als weide voor een koe, een geit of schaaap te gebruiken. Gaat het nu aan, zoo vroegen deze leden, om die gevallen, waar het pachten van den grond voor den pachter volkomen bijzaak is, ook onder de werking van de wet te stellen? Deze vraag klemt te meer, omdat het zeer veel voorkomt, dat in de bedoelde gevallen de pachter financieel in veel betere positie verkeert dan de verpachter.

Andere leden voerden hier tegen aan, dat dergelijke personen wel nimmer een beroep op deze wet zullen doen en dat er bovendien niet het geringste bezwaar bestaat, dat ook deze overeenkomsten onder de wet vallen en zeker niet in die gevallen, wanneer bedoelde personen den grond voor de uitoefening van hun bedrijf benutten. Indien getracht zou worden, overeenkomsten van geringer belang buiten de wet te houden, b.v. door pachtvereenkomsten met een gering bedrag uit te sluiten, dan zouden personen, die inderdaad de tuinderij als hoofdbedrijf uitoefenen, maar van verschillende eigenaren kleine percelen hebben gepacht, niet worden geholpen.

Weer andere leden waren van meening, dat het feit, of de pachter den grond al dan niet voor zijn bedrijf nodig heeft, buiten beschouwing moet worden gelaten.

§ 4. Met de tweede door de Regeering voorgestelde wijziging, krachtens welke de kantonrechter de opschortende werking van het ingediende verzoekschrift kan beperken en rentebetaling wordt voorgeschreven over den tijd, dat de verplichting tot betaling is opgeschort, konden verscheidene leden zich vereenigen.

Eenige leden hadden er bezwaren tegen, dat de kantonrechter een beslissing zou kunnen nemen in zake de opschorting van den betalingsplicht en dat de pachter dan aanstonds zou kunnen worden aangesproken voor dat deel der pachtsom, waarvan de kantonrechter den betalingsplicht niet opschort.

¹⁾ De Commissie van Rapporteurs merkt op, dat de Hooge Raad inmiddels bij arrest van 30 Januari jl. beslist heeft, dat de kantonrechter bevoegd is, om vóór of bij de verschijning voor hem ter bewerkstelling van een regeling, doch vóór de verschijning voor de kamer van crisispachtzaken het verzoek aanstonds niet-ontvankelijk te verklaren, als het niet op de wet steunt of met inachtneming harer bepalingen is ingediend.

Vele andere leden konden dit bezwaar niet deelen. Naar hun oordeel schuilt er niets onbillijks of onredelijks in, dat de pachter althans een deel betaalt van datgene, waartoe hij zich verbonden heeft. Het is een algemeene grief, dat door het simpel indienen van een verzoekschrift de pachter zich aan iedere betaling kan onttrekken.

Verscheidene leden hadden bezwaar tegen een rentevergoeding over dat deel van de pachtsom, dat de pachter volgens uitspraak van de kamer voor crisispachtzaken meer zal moeten betalen dan door den kantonrechter voorloopig is bepaald. Vooreerst is het ten plattelande geen gebruik, rente te vergoeden over achterstallige pachttermijnen. Daarnaast achtten deze leden het percentage te hoog en ten slotte zou dan ook de verpachter rente moeten vergoeden voor dat deel der pachtsom, dat hij volgens beslissing van de kamer voor crisispachtzaken aan den pachter zal moeten restitueeren. Immers de door de kamer voor crisispachtzaken bepaalde pachtsom komt geheel in de plaats van den overeengekomen pachtprijs.

Andere leden konden deze bezwaren niet deelen. Zij wezen er op, dat men te doen heeft met een zeer ingrijpende noodregeling, welke eenzijdig ten nadeele van den verpachter werkt. De rechten van den verpachter en de plichten van den pachter mogen niet verder worden beperkt dan strikt noodig en billijk is. Van extra voordeelen van den pachter mag toch zeker geen sprake zijn. Het zou naar het oordeel dezer leden onjuist zijn, den verpachter niet alleen een deel van de overeengekomen pachtsom te onthouden, maar bovendien de rente van den achterstalligen pachtprijs. De Crisispachtwet 1932 beoogt alleen vermindering van de pachtsom te bewerkstelligen, niet verschuiving van het tijdstip, waarop betaald moet worden. Dat deze rentebetaling er toe moet leiden, dat ook de verpachter rente zou moeten betalen, konden deze leden niet toegeven. Tot deze consequentie zou men alleen kunnen komen, indien men totaal negeerde het feit, dat de pachtsom tusschen pachter en verpachter is overeengekomen en men zou beweren, dat de verpachter meer heeft ontvangen dan hem toekomt en dus ten onrechte een som gelds van den pachter onder zich zou hebben gehouden.

Artikelen.

Artikel 1.

Sommige leden waren van oordeel, dat de laatste zinsnede van artikel 1, III (het voorgestelde derde lid van artikel 4 van de Crisispachtwet), luidende: „Tegen hetgeen de kantonrechter heeft bepaald, staat geen hogere voorziening open”, aanleiding kan geven tot misverstand. Waarschijnlijk wordt bedoeld, dat geen hogere voorziening mogelijk is tegen hetgeen de kantonrechter bepaald heeft omtrent de opschorting der verplichting tot betaling van de pachttermijnen. Doordat dit echter niet uitdrukkelijk gezegd wordt, zou deze zinsnede ook aldus geïnterpreteerd kunnen worden, dat tegen de geheele beschikking van den kantonrechter geen hogere voorziening mogelijk zou zijn. Daardoor zou vervallen de thans bestaande mogelijkheid van hooger beroep tegen de beschikking van den kantonrechter, b.v. in het geval, dat de kantonrechter den pachter niet-ontvankelijk heeft verklaard. Het zou daarom naar het oordeel dezer leden gewenscht zijn, de laatste zinsnede van het voorgestelde derde lid van artikel 4 te lezen: „Tegen hetgeen de kantonrechter heeft bepaald omtrent de opschorting van de verplichting tot betaling van de pachttermijnen, staat geen hogere voorziening open.”

Andere leden waren van meening, dat uit het verband, waarin de bedoelde laatste zinsnede is geplaatst, duidelijk blijkt, dat daaraan de beteekenis wordt toegekend, dat de hierbedoelde beslissing van den kantonrechter alleen de opschorting van de verplichting tot betaling van den pachttermijn kan betreffen.

Eenige leden merkten op, dat het voorgestelde tweede lid van artikel 7 bepaalt, dat over het bedrag, waarvoor geen ontheffing van betaling is verleend, rente verschuldigd is over den tijd, dat de verplichting tot betaling is opgeschort geweest. In de Memorie

van Toelichting wordt als voorbeeld het volgende geval vermeld. Een pachter dient een verzoekschrift om pachtvermindering in zonder iets van den termijn te betalen; de kantonrechter bepaalt, dat de betalingsplicht voor 50 procent zal zijn opgeschort; de kamer voor crisispachtzaken geeft een pachtreductie van 30 procent. De pachter moet dan rente vergoeden over 70 procent (100—30) van den oorspronkelijken pachtprijs, berekend van het oogenblik, dat de verplichting tot betaling werd opgeschort tot aan de nadere bepaling nopens de opschorting door den kantonrechter en over 20 procent (50—30) van den oorspronkelijken pachtprijs, berekend vanaf het oogenblik, dat de verplichting tot betaling werd opgeschort tot aan de uitspraak van de kamer voor crisispachtzaken.

Eenige leden wenschten naar aanleiding van het gegeven voorbeeld de vraag te stellen, of het niet de bedoeling is, dat in het gestelde geval de pachter over 20 procent rente moet vergoeden, niet berekend vanaf het oogenblik, dat de verplichting tot betaling wordt opgeschort, welke opschorting ingaat met de indiening van het verzoekschrift, doch vanaf het oogenblik, dat de kantonrechter zijne beslissing omtrent de opschorting heeft gegeven. Zij merkten op, dat zij zich overigens met de oplossing, die in het als voorbeeld aangehaalde geval gegeven wordt, volkomen konden vereenigen, aangezien deze hun redelijk voorkomt. De Regeering stelt zich blijkbaar op het standpunt, dat de pachter rente behoort te betalen van het bedrag der pachtsom, waarvoor geen ontheffing wordt verleend en wel voor zooverre de verplichting tot betaling daarvan ingevolge deze wet is opgeschort geweest. Zij meenden echter, dat de bij wijze van voorbeeld gegeven oplossing niet overeenstemt met hetgeen daarover in het wetsvoorstel zelf wordt gezegd. Immers, het voorgestelde tweede lid van artikel 7 luidt, dat over het bedrag, waarvoor ontheffing van betaling niet is verleend, in het gemelde geval over 70 procent rente verschuldigd is over den tijd, dat verplichting tot betaling ingevolge deze wet is opgeschort geweest. Nu wordt de verplichting tot betaling opgeschort door de indiening van het verzoekschrift en, indien de

kantonrechter de opschorting voor 50 procent handhaaft, duurt de tijd, dat de verplichting tot betaling ingevolge deze wet is opgeschort, totdat op dit verzoekschrift is beslist. Volgens de bewoordingen van de voorgestelde toevoeging aan artikel 7 zou in het gegeven geval dus rente verschuldigd zijn over het bedrag van 70 procent van den pachtprijs en over den tijd vanaf de indiening van het verzoekschrift tot aan de beslissing der kamer voor crisispachtzaken. Aangezien de hier aan het woord zijnde leden meenden, dat deze toepassing niet in overeenstemming zou zijn met de bedoeling van de Regeering zooals uit het door aangehaalde voorbeeld blijkt, wenschten zij den Minister in overweging te geven, aan de voorgestelde wetsbepaling zoodanigen vorm te geven, dat zij aan de bedoeling beantwoordt.

Artikel 2.

Eenige leden meenden, dat in den eersten regel van het 2de lid van artikel 2 de woorden „reeds vervallen” moesten worden vervangen door: „vervallen na den 1sten November 1932, doch”. Dit zal een duidelijker omschrijving van de in dit lid omschreven bepaling geven.

Verscheidene leden stelden de vraag, of bij aanneming van het ontwerp een nieuwe aanvraag tot pachtverlaging door de pachters van tuingronden noodig is, dan wel of de reeds ingediende verzoeken, die niet-ontvankelijk zijn verklaard, opnieuw geldend worden.

Aldus vastgesteld 8 Februari 1933.

BRAAT.
VAN HELLENBERG HUBAR.
TRUIJEN.
EBELS.
LOVINK.